

ROLUL PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ÎN SOCIETATEA ACTUALĂ

Avram Luminița Eugenia,

Școala Gimnazială „Teodor V. Ștefanelli”, Câmpulung Moldovenesc,
județul Suceava, România

Keywords: *Physical Education, capability, target, function, cultural status, role.*

Abstract. *In now-days society, scientists in the field of sports psychology have an essential role not only in outlining specific methodologies and concepts, bus also in bringing back Juvenal's famous quote: Mens sana in corpore sano to public attention.*

Considered as a way of life, Physical Education improves the health condition of a nation, actually being an education by the means of exercise.

Actualitatea. Din nefericire, marcat de tehnologia modernă, de lumea virtuală care l-au înlăntuit în spațiul închis al locului de muncă sau al casei, omul contemporan s-a depărtat de natură, de arenele sportive. Faptul că mulți copii „practică” astăzi diferite ramuri sportive pe calculator, în timp ce sunt „scutiți” de către părinții excesiv de protectori de orele de educație fizică desfășurate în școală reprezintă un fenomen social real și deosebit de primejdios.

În acest aspect, educația fizică este considerată ca fiind un proces instructiv educativ al cărui obiectiv îl constituie creșterea potențialul fizic și psihic, atât în plan personal, cât și social. Dar este în principal o activitate construită și desfășurată pentru perfecționarea dezvoltării fizice și capacității motrice a ființei umane, în funcție de particularitățile de vârstă, de sex, de cerințele de integrare socială, de specificul unor profesii. Într-o accepție restrânsă, în înțelesul pedagogic, educația fizică urmărește dezvoltarea posibilităților fizice și psihice, individuale și/sau colective.

Fiecare lecție de educație fizică reprezintă o creație originală a profesorului. Spre deosebire de ceilalți profesori, el nu are la dispoziție manualul, ci doar știința și experiența proprie în domeniul „managementului educațional” care-i permite să proiecteze, să pregătească și să conducă lecția astfel încât ea să-și poată realiza obiectivele în condițiile unui colectiv numeros, aflat în acțiune, în spații mai largi sau mai restrânse, în cele mai multe cazuri, aflat în stare emoțională deosebită.

Crezul profesorului de educație fizică trebuie să-l constituie creșterea unor generații de elevi sănătoși, integrați social, obișnuiți cu practicarea exercițiilor fizice în timpul liber, capabili să desfășoare activități eficiente în școală și în afara

ei. Noțiunea de rol este strâns legată de cea de statut, între persoane existând relații de reciprocitate și de complementaritate.

Educația fizică, privită ca mod de viață, îmbunătățește condiția unei națiuni, aceasta devenind mai capabilă să se exprime, să exploreze și să se dezvolte într-o relație echilibrată cu mediul în care trăiește. Educația fizică se adresează, simultan, corpului și psihicului, deoarece persoana se deplasează, gândește, simte, se exprimă etc. Ea este, de fapt, o educație prin mișcare. Datorită complexității sale educația fizică trebuie definită din mai multe perspective: a teoriei acțiunii, ca activitate motrică-biologică, a didacticii, ca proces instructiv-educativ, a teoriei sistemelor, ca sistem de concepte și acțiuni, a managementului educației, ca formă de organizare, a sociologiei, ca factor de integrare socio-culturală.

Valoarea educativă a educației fizice depinde în mod decisiv de competențele profesorului. Competențele profesionale ale profesorului și dezvoltarea personalității elevilor sunt două aspecte distincte cu mare interdependență în procesul formativ al elevilor.

Competența profesională și măiestria pedagogică profesorului se formează, se îmbogățește și se revizuieste prin educație permanentă care are la bază:

- studii specifice pedagogiei;
- cunoștințe specifice de specialitate;
- concepții asupra politicii generale privind educația, în general, și educația fizică în special;
- experiență practică.

Deci obiectivele, ca și finalitățile, sunt identificate în plan sonogenic, cognitiv, psihomotor și afectiv.

Finalitățile educației fizice, extrem de complexe, de ordin socio-profesional solicită din partea profesorului un grad superior de cunoaștere în domeniul specialității și al metodicii ei.

Din nefericire, menirea profesorului de educație fizică se dovedește din ce în ce mai dificilă, în condițiile unei societăți dominate de tehnologie care, pe lângă nenumăratele avantaje, prezintă și marele dezavantaj de a contribui la sedentarism.

Scopul și organizarea cercetării. Scopul cercetării noastre constă în aprecierea importanței orelor de educație fizică și sport pentru elevii. Ca o metodă de cercetare a fost desfășurat sondajul sociologic.

Ancheta a constat din 12 întrebări cu răspuns închis și a fost aplicat unui eșantion de 100 de elevi din ciclul gimnazial, respectiv clasele V-a – a VIII-a, elevi care dețin calculator și telefon mobil.

Toate întrebările au conținut mai multe variante de răspuns, din care participanții au încercuit doar una.

Analiza rezultatelor. Întrebările și răspunsurile date de către elevi la cele 12 de întrebări ale chestionarului aplicat se regăsesc în tabele ce urmează:

1. Ce faci cel mai des în timpul liber? (bifează o singură variantă)

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Mă joc la calculator/telefon/tabletă	22	22%
b) Mă plimb cu prietenii	13	13%
c) Mă uit la televizor	17	17%
d) Îmi vizitez prietenii	8	8%
e) Cu familia, în aer liber	7	7%
f) Cu familia, acasă	11	11%
g) Citesc	9	9%
h) Fac sport	13	13%

2. Cat timp acorzi pe zi jocurilor pe calculator/telefon/tabletă?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Mai puțin de 1 oră	31	31%
b) Între 2 și 3 ore	40	40%
c) Peste 4 ore	29	29%

3. Când ai făcut ultima dată sport, în afara orelor de educație fizică și sport?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) În ultima săptămână	39	39%
b) În ultima lună	49	49%
c) A trecut mai mult de o lună	12	12%

4. Care este motivul principal pentru care participi la activități fizice sportive?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Mă mențin sănătos(oasă)	25	25%
b) Mă întâlnesc cu prietenii	20	20%
c) Îmi fac prieteni noi	17	17%
d) Mă relaxez	19	19%
e) Îmi place competiția	19	19%

5. De ce îți plac jocurile pe calculator/telefon/tabletă? (bifează o singură variantă)

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Îmi place să stau în casă	18	18%
b) Prefer să fiu singur	11	11%
c) Nu-mi plac jocurile de echipă	23	23%
d) Mă relaxează	48	48%

6. De la ce vârstă te joci pe calculator (tableta, mobil)?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Înainte de vârsta de 5 ani	9	9%
f) Între 5 și 7 ani	21	21%
g) După vârsta de 7 ani	70	70%

7. Faci sau ai făcut parte dintr-o echipă de sport?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Da	34	34%
b) Nu	66	66%

8. Faci sau ai făcut parte dintr-o echipă de jocuri pe calculator?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Da	36	36%
b) Nu	64	64%

9. Consideri utile orele de educație fizică?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Da	88	88%
b) Nu	12	12%

10. Câte ore de educație fizică ar trebui să conțină orarul săptămânal?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) 1 oră	22	22%
b) 2 ore	36	36%
c) 3 ore	38	38%
d) Nici o oră	4	4%

11. Ai fost vreodată sau ești în prezent scutit de la orele de educație fizică?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
a) Da	16	16%
b) Nu	84	84%

12. Dacă părinții tăi ar fi de acord, ai vrea să beneficiezi de scutire de la orele de educație fizică?

Variantă aleasă	Număr de răspunsuri	Procentaj
c) Da	28	28%
d) Nu	72	72%

Din răspunsurile elevilor care au participat la completarea chestionarului, reiese faptul că educația fizică și sportul sunt în strânsă concurență cu computerul, tableta și telefonul mobil, dar și că există încă elevi doritori de mișcare și aer liber, într-o pondere deloc de neglijat. Chiar dacă societatea este puternic tehnologizată și tentațiile ei sunt greu de ocolit, joaca în aer liber și sportul individual și organizat nu au dispărut din preferințele tinerei generații, chiar dacă ponderea lor nu este mulțumitoare.

Din răspunsurile elevilor la întrebările chestionarului aplicat se pot trage unele concluzii, cum ar fi:

La prima întrebare, cu toate că procentajul cel mai mare s-a înregistrat la varianta „Mă joc la calculator/telefon/tabletă”, nu este de neglijat faptul că variantele ce presupun alte activități decât cele negate de gadgeturi, însumează un procent majoritar.

Răspunsurile la cea de-a doua întrebare reliefează un adevăr trist, și anume că un procent însemnat (29%) utilizează computerul/tableta/telefonul mai mult de 4 ore/zi, iar 40% între 2 și 3 ore zilnic.

Îngrijorător este și că, în afara orelor de educație fizică, unii elevi (12%) nu au practicat activități sportive de mai mult de o lună, în timp ce 49% dintre ei au făcut-o, și doar 39% au făcut sport în ultima săptămână.

Răspunsurile la întrebarea numărul 4, referitoare la motivele pentru care practică sportul, sunt relativ echilibrate, sănătatea ocupând, totuși prima poziție, respectiv 25%, urmată de întâlnirile cu prietenii (22%), relaxare și competiție (câte 19%) și 17% dorința de a-și face prieteni noi.

În schimb, dintre motivele pentru care își petrec timpul pe calculator/tabletă se detașează clar plictiseala (48%), urmată de lipsa interesului pentru jocurile de echipă (23%), conform răspunsurilor la întrebarea numărul 5.

Din variantele bifate la întrebarea cu numărul 6 reiese că din cei 100 de elevi chestionați 9 au început să se joace pe computer înainte de a împlini 5 ani, 21 dintre ei între 5 și 7 ani, în timp ce majoritatea dintre (70%) a făcut-o după ce au împlinit 7 ani.

Întrebările 7 și 8 scot în evidență faptul că procentul celor care fac parte dintr-o echipă sportivă și procentul celor care face parte dintr-o echipă de jocuri pe calculator sunt sensibil egale, 34% și respectiv 36%.

Ultimele 4 întrebări se referă strict la importanța și numărul orelor de educație fizică. Astfel, un procent covârșitor, 88% dintre elevi găsesc utilă această disciplină în orarul școlar, 33% consideră că ar trebui să se regăsească de 3 ori pe săptămână în orar, în timp ce 4 dintre elevi consideră că ar putea să lipsească din programul școlar.

Din cei 100 de elevi 16 au fost sau sunt scutiți la orele de educație fizică, în timp ce un număr mai mare, 28, s-ar bucura dacă părinții ar fi de acord să le facă rost de scutire.

Concluzii. Tehnologia modernă „fură” sportului din importanță și timp, dar există încă un număr însemnat de tineri care acordă importanță mișcării și beneficiilor ei. Pentru ca numărul lor să crească, este vital rolul familiei și al școlii, în special cel al profesorului de educație fizică. Și acesta este meritul profesorului de educație fizică. Profesionalismul profesorului de educație fizică va consta în rezolvarea corectă a scopului de a educa unor generații sănătoase din punct de vedere fizic și mental, care să se poată integra ușor în societate, care va acorda importanța cuvenită culturii fizice pe durata întregii vieți.

Bibliografie

1. Cârstea, G. *Teoria și metodică educației fizice și sportului*. București: Editura Universul, 1993, p. 79.
2. Dragnea, A. și colab. *Educație fizică și sport – Teorie și didactică*, București: Editura FEST, 2006, p. 165.
3. Niculescu, I.I. *Psihomotricitatea în jocul de volei*. Craiova: Editura Universitaria, 2006, pag. 31.
4. Scarlat, E., Scarlat, M.B. *Educație fizică și sport*. București: Editura Didactica și Pedagogică, 2002, p. 53.